

รายงานข่าวเศรษฐกิจที่น่าสนใจของสหพันธ์ฯ

รอบปลายเดือนตุลาคม 2564

1. การคาดการณ์สถานะเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ

1.1 GDP กระทรวงเศรษฐกิจและพลังงานสหพันธ์ฯ รายงานเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2564 ว่า เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ขยายตัวดีขึ้นและตลาดแรงงานยังคงมีเสถียรภาพ เนื่องจากภาคเศรษฐกิจได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์ฯ นับตั้งแต่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตและราคาพลังงานที่สูงขึ้นในปัจจุบันทำให้กระทรวงเศรษฐกิจและพลังงานสหพันธ์ฯ ปรับตัวลดการคาดการณ์การเติบโตเศรษฐกิจโดยรวมของปี 2564 ลงเป็นร้อยละ 2.6 (จากเดิมร้อยละ 3.5) ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ จะกลับมาเติบโตอย่างรวดเร็วอีกครั้งในปี 2565 โดยคาดว่า GDP จะเติบโตถึงร้อยละ 4.1

1.2 อัตราเงินเฟ้อ ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบและราคาพลังงานทั่วโลกที่สูงขึ้นส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (เดือนกันยายน 2564 อยู่ที่ร้อยละ 4.1) อย่างไรก็ตาม กระทรวงเศรษฐกิจและพลังงานสหพันธ์ฯ คาดการณ์ว่า อัตราเงินเฟ้อจะเริ่มอ่อนตัวลงในช่วงเปลี่ยนผ่านของปี 2564-2565 เนื่องจากมาตรการลดภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวของรัฐบาลสหพันธ์ฯ¹ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานเดิมที่ผลักดันอัตราเงินเฟ้อให้สูงขึ้นในช่วงที่ผ่านมาจะไม่มีผลต่ออัตราเงินเฟ้ออีกต่อไป โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยปี 2564 ปี 2565 และปี 2566 จะอยู่ที่ร้อยละ 3 ร้อยละ 2.2 และร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

2. พลังงาน

2.1 ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับการยกเลิกพลังงานนิวเคลียร์ของสหพันธ์ฯ ตามที่รัฐบาลชุดก่อนของสหพันธ์ฯ² (วาระปี 2552-2556) ได้ประกาศยกเลิกการใช้พลังงานนิวเคลียร์ภายในปี ค.ศ. 2022 (หลังจากเกิดภัยพิบัติที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในเมืองฟูกูชิม่าของญี่ปุ่นเมื่อปี 2554) และต่อมาเมื่อปี 2563 รัฐบาลชุดปัจจุบันของสหพันธ์ฯ ได้ประกาศจะยกเลิกการใช้พลังงานถ่านหินภายในปี ค.ศ. 2038 นั้น ส่งผลให้หลายฝ่ายออกมาวิจารณ์ว่ารัฐบาลสหพันธ์ฯ ทั้ง 2 ชุด ตัดสินใจด้านนโยบายพลังงานผิดพลาด เนื่องจากการยกเลิกการใช้พลังงานทั้ง 2 ประเภทพร้อมกันเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงด้านพลังงาน เนื่องจากสหพันธ์ฯ มีพลังงานไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ ซึ่งทำให้ราคาพลังงานเริ่มปรับตัวสูงขึ้นมากแล้วในปัจจุบัน นอกจากนี้ นักวิทยาศาสตร์และภาคธุรกิจยังคาดการณ์ว่าสหพันธ์ฯ อาจต้องนำเข้าพลังงานนิวเคลียร์จากประเทศอื่น ๆ ในยุโรป เพื่อใช้ในการผลิตพลังงานไฮโดรเจนและเชื้อเพลิงสังเคราะห์ เพื่อการมุ่งสู่เป้าหมายการเป็น Climate neutrality และได้เรียกร้องให้รัฐบาลสหพันธ์ฯ ยืดเวลาการใช้พลังงานนิวเคลียร์ออกไป

2.2 ปัญหาท่อส่งก๊าซ Nord Stream 2 บริษัท Gazprom บริษัทพลังงานสัญชาติรัสเซียได้สร้างท่อส่งก๊าซ Nord Stream 2 เสร็จแล้ว และพร้อมที่จะให้บริการส่งก๊าซจากรัสเซียไปยังสหพันธ์ฯ และประเทศต่าง ๆ ในยุโรป อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังไม่ได้รับอนุญาตจากสหพันธ์ฯ ให้ส่งก๊าซผ่านท่อดังกล่าว เนื่องจากองค์กรเครือข่ายสหพันธ์ฯ (Federal Network Agency) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลตลาดไฟฟ้า ก๊าซ โทรมนาคัม ไพรชฌีย์ และทางรถไฟของสหพันธ์ฯ กำลังอยู่ในช่วงตรวจสอบว่า การส่งก๊าซผ่านท่อ Nord Stream 2 ขัดต่อข้อกำหนดของอียูหรือไม่ ทั้งนี้ อียูกำหนดว่าผู้ประกอบการท่อส่งก๊าซและบริษัทจัดหาก๊าซต้องไม่เป็นผู้ประกอบการรายเดียวกัน โดยการตรวจสอบดังกล่าวจะเสร็จสิ้นภายในวันที่ 8 มกราคม 2565 อนึ่ง นาง Annalena Baerbock หัวหน้าพรรค Green ส่งสัญญาณว่าไม่เห็นด้วยกับการอนุญาตส่งก๊าซผ่านท่อก๊าซ Nord Stream 2 ทั้งนี้ หากการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ระหว่างพรรค Social Democratic Party (SPD) พรรค Green และพรรค FDP หรือ Traffic Light Coalition เป็นผลสำเร็จ และนาง Baerbock ยังคงยืนกรานไม่เห็นด้วยในประเด็นข้างต้นก็อาจทำให้ปัญหาโครงการท่อส่งก๊าซ Nord Stream 2 ยืดเยื้อออกไปอีก

¹ รัฐบาลสหพันธ์ฯ ใช้มาตรการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม (Mehrwertsteuer/MwSt) เป็นหนึ่งในมาตรการช่วยเหลือประชาชนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม-31 ธันวาคม 2563

² รัฐบาลผสมระหว่างกลุ่ม Union Parties (CDU/CSU) และ Free Democratic Party (FDP)

3. ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์

3.1 นอกจากปัญหาการขาดแคลนแผงวงจรรวม (Chips) แล้ว ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมยานยนต์สหพันธ์ฯ ยังประสบปัญหาการขาดแคลนอะลูมิเนียม (Aluminium) ด้วย โดยการผลิตอะลูมิเนียมจะต้องใช้แมกเนเซียมจำนวนมากเป็นส่วนประกอบด้วย และตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2564 เป็นต้นมา ราคาแมกเนเซียมสูงขึ้นกว่าร้อยละ 260 นอกจากนี้ การผลิตอะลูมิเนียมต้องใช้พลังงานจำนวนมาก ทำให้จีนซึ่งเป็นผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ของโลกต้องควบคุมปริมาณการผลิตอะลูมิเนียมให้สอดคล้องกับนโยบายการปกป้องสภาพอากาศ เนื่องจากจีนผลิตอะลูมิเนียมโดยใช้พลังงานถ่านหิน โดยปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นมีผลทำให้การผลิตอะลูมิเนียมทั่วโลกลดลง นอกจากนี้ การผลิตรถยนต์ไฟฟ้า 1 คันในสหพันธ์ฯ ต้องใช้อะลูมิเนียมถึง 600 กิโลกรัม เนื่องจากรถยนต์ไฟฟ้าต้องแบกรับน้ำหนักของแบตเตอรี่ จึงจำเป็นต้องใช้อะลูมิเนียมซึ่งมีน้ำหนักเบาทดแทนเหล็กแปรรูปในการผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ ของยานยนต์ ทำให้สหพันธ์ฯ ไม่มีอะลูมิเนียมเพียงพอต่อการผลิตของภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัตถุดิบการผลิตได้ออกมาวิจารณ์ว่า ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์มุ่งแก้แต่ปัญหาการขาดแคลน Chips และละเลยการจัดหาอะลูมิเนียมสำรองไว้ พร้อมแนะนำภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ว่า ควรมีการจัดหาวัตถุดิบที่สำคัญต่อการผลิตจากหลายประเทศและไม่ควรพึ่งพาวัตถุดิบจากจีนเป็นหลัก

3.2 สำนักงานการขนส่งแห่งสหพันธ์ฯ (Kraftfahrtbundesamt) รายงานว่า ยานยนต์ไฟฟ้า Plug-in Hybrid Electric Vehicle: PHEV³ มีแนวโน้มได้รับการจดทะเบียนในสหพันธ์ฯ เพิ่มมากขึ้น (เดือนกันยายน 2564 จดทะเบียนอยู่ที่ร้อยละ 11.6 ของยานยนต์ที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งหมด) เนื่องจาก รัฐบาลสหพันธ์ฯ ได้ขยายระยะเวลาและปรับเงื่อนไขการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ซื้อยานยนต์ PHEV โดยตั้งแต่ปี ค.ศ. 2022 และปี ค.ศ. 2025 รัฐบาลสหพันธ์ฯ จะให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ซื้อยานยนต์ PHEV เมื่อขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าอย่างน้อยร้อยละ 60 และร้อยละ 80 ตามลำดับ โดยสถาบันวิจัย Fraunhofer เมือง Karlsruhe สหพันธ์ฯ รายงานว่า ที่ผ่านมามีผู้ใช้ยานยนต์ไฟฟ้า PHEV ส่วนใหญ่ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถอ่านได้จากระบบคอมพิวเตอร์บนหน้าปัดยานยนต์หนึ่ง ขณะนี้ บางประเทศในยุโรป อาทิ สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ ได้ประกาศยกเลิกการให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ซื้อยานยนต์ไฟฟ้า PHEV แล้ว

4. บริษัท Cosco ของจีนลงทุนท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าในนครฮัมบูร์ก สหพันธ์ฯ

4.1 บริษัท Cosco บริษัทขนส่งสินค้าทางทะเลรายใหญ่ของรัฐบาลจีนเข้าซื้อหุ้นในท่าเทียบเรือขนส่งสินค้า (Container Terminal) ในนครฮัมบูร์ก โดยซื้อหุ้นร้อยละ 35 หรือคิดเป็นมูลค่ากว่า 100 ล้านยูโร ซึ่งก่อนหน้านี้ บริษัท Cosco ได้เข้าซื้อหุ้นร้อยละ 51 ของบริษัทท่าเทียบเรือ Piraeus ในกรุงเอเธนส์ และซื้อหุ้นบริษัทท่าเทียบเรือ Noatum ของสเปน โดยบริษัท Cosco ได้ลงทุนซื้อหุ้นท่าเทียบเรือขนส่งสินค้ากว่า 52 แห่งทั่วโลกแล้ว

4.2 ปัจจุบันหลายฝ่ายในสหพันธ์ฯ เริ่มกังวลเกี่ยวกับการลงทุนกว่าพันล้านดอลลาร์ในท่าเทียบเรือหลายแห่งในยุโรปของบริษัท Cosco และให้ความเห็นว่ารัฐบาลจีน กำลังมองหาผลประโยชน์จากนานาประเทศอย่างเข้มข้น รวมทั้งต้องการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจอย่างมีเป้าหมาย เนื่องจากขณะนั้นนโยบายของสหรัฐอเมริกาค่อนข้างเป็นอุปสรรคต่อจีน ทำให้จีนใช้การลงทุนในท่าเทียบเรือในยุโรปเพื่อรักษาอำนาจทางการค้าของตนเอง และวางแผนระยะยาวในการสร้างแรงกดดันเชิงกลยุทธ์เพื่อไม่ให้รัฐบาลสหพันธ์ฯ ชุดใหม่มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา ภายใต้นโยบายการต่างประเทศ Transatlantic Partnership⁴ ของสหพันธ์ฯ

³ ยานยนต์ไฟฟ้าแบบไฮบริดปลั๊กอิน (Plug-in Hybrid Electric Vehicle: PHEV) เป็นยานยนต์ไฟฟ้าแบบผสมที่สามารถทำงานทั้งในรูปแบบการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงหรือการใช้ไฟฟ้าโดยการเสียบปลั๊กชาร์จไฟ (plug-in)

⁴ นโยบายการต่างประเทศของสหพันธ์ฯ ที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ด้านการต่างประเทศและความมั่นคงกับสหรัฐอเมริกาและแคนาดา อาทิ ด้านความมั่นคงในภูมิภาคด้านสิทธิมนุษยชน ภาษี และเทคโนโลยีใหม่ เป็นต้น

5. วัคซีน

บริษัท BioNTech บริษัทผลิตวัคซีนของสหพันธ์ฯ ได้วางแผนจัดตั้งโรงงานผลิตวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 ในแอฟริกา ซึ่งโรงงานแห่งแรกจะเริ่มก่อสร้างในช่วงกลางปี 2565 และตั้งเป้าการผลิตจำนวน 50 ล้านโดส/ปี อย่างไรก็ตาม บริษัท BioNTech ยังไม่ได้รับอนุมัติตั้งของโรงงานผลิต ทั้งนี้ บริษัท BioNTech ได้ลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) กับสถาบัน Pasteur de Dakar ของเซเนกัล และประเทศรวันดา เพื่อสร้างเครือข่ายการผลิตวัคซีนในระดับภูมิภาคและเพื่อการพัฒนาวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 และวัคซีนป้องกันเชื้อโรคอื่น ๆ รวมถึงมีเป้าหมายในการสร้างศักยภาพการผลิตวัคซีนแบบยั่งยืนเพื่อสร้างเสถียรภาพของระบบสาธารณสุขในแอฟริกา โดยก่อนหน้านี้ บริษัท BioNTech ได้ประกาศจัดตั้งโรงงานผลิตวัคซีนป้องกันเชื้อมาลาเรียและวัณโรคโดยใช้เทคโนโลยี mRNA ในเซเนกัลและรวันดา นอกจากนี้ บริษัท Biovac บริษัทผลิตวัคซีนของแอฟริกาใต้ได้ประกาศเตรียมเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตวัคซีนที่ใช้เทคโนโลยี mRNA ของบริษัท BioNTech ด้วย จึงอาจเป็นไปได้ที่บริษัท BioNTech จะใช้แอฟริกาใต้เป็นฐานผลิตวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 ในแอฟริกา

6. ข้อมูลเพิ่มเติม

การเจรจาจัดตั้งรัฐบาลสหพันธ์ฯ ชุดใหม่ระหว่างพรรค Social Democratic Party (SPD) พรรค Green และพรรค FDP หรือ Traffic Light Coalition ได้ทำข้อตกลงที่จะวางงบประมาณจำนวนมากสำหรับนโยบายการปกป้องสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประเทศสู่ระบบดิจิทัล ซึ่งงบประมาณดังกล่าวจำเป็นต้องพึ่งพารายได้จากการจัดเก็บภาษีเป็นหลัก ดังนั้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ดังนั้น การปรับการคาดการณ์อัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจรวมของปี 2565 โดยกระทรวงเศรษฐกิจและพลังงานสหพันธ์ฯ จาก ร้อยละ 3.5 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.1 จึงเป็นสัญญาณที่ดีที่จะทำให้รัฐบาลชุดใหม่ของสหพันธ์ฯ มีรายได้รองรับงบประมาณสำหรับนโยบายข้างต้น

.....
ข้อมูลจาก

<https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Pressemitteilungen/2021/10/20211027-herbstprojektion-deutsche-wirtschaft-nach-corona-wieder-auf-wachstumspfad.html>

<https://www.handelsblatt.com/unternehmen/industrie/lieferketten-engpaesse-in-der-autoindustrie-auf-die-chipkrise-folgt-mit-aluminiummangel-ein-noch-viel-groesseres-problem/27725012.html>

<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/unternehmen/chinas-staatsreederei-kauft-sich-in-hamburg-ein-17548052.html>

<https://www.tagesspiegel.de/wirtschaft/peking-s-langer-arm-china-kauft-sich-im-hamburger-hafen-ein/27711808.html>

<https://www.tagesschau.de/wirtschaft/weltwirtschaft/nordstream2-betriebsgenehmigung-101.html>

<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/klima-nchhaltigkeit/energie-wende-die-zweifel-am-atomausstieg-wachsen-17591025.html>

<https://www.tagesschau.de/wirtschaft/technologie/hybridantrieb-elektromobilitaet-verkehrswende-101.html>